

Aan
Top-25 Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Datum
13 september 2020

Auteur
UHB: [redacted]
FJZ: [redacted]
KETEN: [redacted]

memo

2020-1428-1 Uitzondering vermogenstoets
herstelregeling KOT

1. Wetsvoorstel/regeling

1.1. Beschrijving voorstel/regeling

Deze uitvoeringstoets behandelt een aanpassing in de uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (hierna UR Awir), op het onderdeel vermogenstoetsuitzondering, ten behoeve van:

- de bedragen die gedupeerde ouders uit de zogenoemde CAF 11-zaak in 2019 hebben ontvangen op basis van de Compensatieregeling CAF 11.
- de bedragen die gedupeerde ouders ontvangen in het kader van de herstelregelingen inzake kinderopvangtoeslag waarvoor ouders tot 1 januari 2024 een verzoek kunnen indienen.

Deze eenmalige financiële bedragen kunnen een vermogenstoename in box 3 tot gevolg hebben en kunnen het verlies van de aanspraak op een of meerdere toeslagen betekenen voor belanghebbenden die afhankelijk zijn van inkomensondersteuning.

Het kabinet heeft besloten om de financiële bijdragen van de bedragen die gedupeerde ouders ontvangen in het kader van de herstelregelingen inzake de kinderopvangtoeslag uit te zonderen van de vermogenstoets. In deze ministeriële regeling wordt hieraan invulling gegeven.

De regeling treedt in werking op 1 januari 2021.

Vermogenstoetsuitzonderingen financiële bijdrage in het kader van herstelregelingen inzake kinderopvangtoeslag, waaronder CAF 11-compensatie

Een groot aantal huishoudens is in ernstige en soms blijvende financiële problemen gebracht door een institutioneel voorgenomen behandeling van de Belastingdienst/Toeslagen dan wel de werking van de regelgeving rondom de kinderopvangtoeslag, de wijze waarop deze gehandhaafd werd en de uitleg die in uitvoering en rechtspraak aan die regelgeving is gegeven. Daarnaast kwamen ouders in geval van een terugvordering vaak niet in aanmerking voor een persoonlijke betalingsregeling en voor een gemeentelijk

schuldhulpverleningstraject, omdat bij een geringe tekortkoming een kwalificatie als Opzet/Grove Schuld (O/GS) werd gegeven. Verschillende regelingen (compensatieregeling, herzieningsregeling, hardheidsregeling, O/GS-tegemoetkoming en vangnetbepaling) zijn in werking getreden om de getroffen ouders tegemoet te komen. Het kabinet acht het onwenselijk dat deze getroffen ouders hun eventuele aanspraak op zorgtoeslag, huurtoeslag of kindgebonden budget kwijtraken als door een vermogenstoename in box 3 als gevolg van deze regelingen een vermogensgrens overschreden wordt. Bovendien wil het kabinet voorkomen dat ouders die een bedrag ontvangen in het kader van herstel door het handelen van de overheid inzake kinderopvangtoeslag dit bedrag of een deel daarvan via een andere weg moeten inleveren bij diezelfde overheid. Een vermogenstoetsuitzondering is een mogelijkheid voor deze ouders om op verzoek zowel hun aanspraak op toeslagen als de bedragen (onder meer compensatie/tegemoetkomingen) in het kader van herstel te behouden. De tijdelijke uitzondering geldt voor een periode van drie jaar volgend op het jaar waarin de vermogenstoename plaatsgevonden heeft. Als een belanghebbende in meerdere jaren een beschikking ontvangt in het kader van de herstelregelingen inzake de kinderopvangtoeslag die leidt tot een vermogenstoename, dan geldt de periode van drie jaar waarin een vermogenstoetsuitzondering verkregen kan worden voor elke beschikking afzonderlijk.

Deze regeling treedt in werking per 1 januari 2021. Dit betekent dat een verzoek om een vermogenstoetsuitzondering betrekking heeft op berekeningsjaren vanaf 2021 en daarmee op de herstelbetalingen vanaf 2020. Een kleine groep gedupeerden, de zogenoemde CAF 11-ouders, heeft echter in navolging van het interim-advies Omzien in verwondering van de Adviescommissie uitvoering toeslagen een compensatie ontvangen in 2019. Indien de vermogenstoetsuitzondering voor deze groep ouders pas vanaf berekeningsjaar 2021 zou gaan gelden, zouden zij voor het berekeningsjaar 2020 moeten verzoeken om aanvullende compensatie voor de werkelijke schade indien de CAF 11-compensatie zou leiden tot een lagere aanspraak op toeslagen over 2020. Deze ouders zouden dan te maken krijgen met twee verschillende oplossingen voor het verlies van toeslagen, te weten een aanvullende compensatie voor het jaar 2020 en de vermogenstoetsuitzonderingen voor de jaren 2021 en 2022. Een samenloop van twee regimes is bezwaarlijk voor het doenvermogen van ouders. Zij moeten dan twee verschillende verzoeken indienen voor de twee verschillende regimes. Ook kunnen twee regimes naast elkaar leiden tot onduidelijkheid en fouten in de uitvoering. Daarom is er in deze regeling voor gekozen om voor deze groep ouders de vermogenstoetsuitzondering van drie opeenvolgende jaren vanaf berekeningsjaar 2020 te laten gelden.

Belanghebbende zal voor de genoemde uitzonderingen een verzoek moeten indienen bij de Belastingdienst/Toeslagen. De Belastingdienst/Toeslagen heeft namelijk geen inzicht in de opbouw van een box 3-vermogen en kan deze uitzonderingen dan ook niet uit eigen beweging toepassen. De belanghebbende kan dit verzoek doen door middel van het formulier 'Verzoek bijzonder vermogen toeslagen' dat te vinden is op de website van de Belastingdienst. De uitzondering geldt voor het gehele bedrag dat is ontvangen, ongeacht of de betrokkene al een deel van het bedrag heeft uitgegeven.

Noot: de artikelsgewijze toelichting is bijgevoegd in bijlage I onder dit rapportageformat

1.2. Beschrijving van de te beantwoorden vragen

- a. Beschrijf de samenstelling en de omvang van de doelgroep;
- b. Op welke manier vindt de interactie met de belanghebbenden en de getroffen ouders plaats;
- c. Worden communicatiemiddelen ingezet om de belanghebbenden en de ouders te informeren? Zo ja welke?
- d. Is er impact op de dienstverlening? Zo ja, beschrijf deze impact;
- e. Kunnen deze verzoeken om toepassing van een vermogenstoetsuitzondering in de systemen worden opgenomen? Zo ja, wat is daarvoor nodig? Zo nee, waarom niet;
- f. Zijn er gevolgen voor gegevens?
- g. Is de regeling AVG-proof?
- h. Wat zijn de gevolgen voor het massaal proces?
- i. Wat is de IV-impact?
- j. Is bepaalde (extra) bestuurlijke informatie gewenst? Zo ja, hoe wordt die gegenereerd?
- k. Is de regeling handhaafbaar?
- l. Is er een risico op fraude?
- m. Wat is de bijdrage van deze regeling aan de complexiteitsreductie?
- n. Bestaat een risico op verstoringen in het proces?

2. Perspectief van de Belastingdienst

2.1. Interactie burgers/bedrijven

Indien deze compensatiebetaling leidt tot een overschrijding van de vermogensgrens van 1 of meer toeslagen, dan zal de burger zelf een verzoek moeten doen om deze buiten beschouwing te laten. De burger zal hier tijdens het proces van het vaststellen van de compensatiebetaling wel nadrukkelijk op worden gewezen en bij worden geholpen worden door de gezien de voorgeschiedenis en gevoeligheid van deze kwestie. Zie ook 2.1.3. Vanuit UHT is er een voorkeur dat de uitzondering wordt toegepast via het bestaande proces bijzondere berekeningen. UHT heeft zelf geen volledig inzicht in de uiteindelijk vaststelling van het vermogen.

Zowel de website als de dienstverleningskanalen zullen aangepast moeten worden voor deze uitzondering. De manier van aanvragen blijft hetzelfde: via een online formulier (invullen en uitprinten) of via een formulier dat besteld kan worden bij de Belastingtelefoon.

2.1.1. Aard en omvang doelgroep

Het is nog onduidelijk hoe groot de groep ontvangers van een financiële bijdrage in het kader van herstelregelingen inzake kinderopvangtoeslag wordt. Op dit moment hebben 25.000 ouders zich gemeld voor compensatie. Dit aantal kan wijzigen doordat ouders zich aanmelden of doordat aangemelde ouders toch niet voor Herstel en compensatie in aanmerking komen. De vermogensregeling zal tenminste nog tot 2030 beschikbaar moeten zijn in verband met de duur van de afhandeling van de compensatieregeling en de herstelregelingen kinderopvangtoeslag, de driejaarstermijn waarvoor deze vermogensregeling geldt en de mogelijkheid dat men tot 5 jaar terug een verzoek om bijzonder vermogen kan aanvragen.

Er is verder een groep ouders die reeds compensatie heeft ontvangen. Die groep bestaat uit ca 300 CAF-11 ouders die eind 2019 een (eerste) uitbetaling hebben ontvangen en c.a. 108 ouders die dit jaar (rekenend tot het Algemeen overleg van 20-08-2020) compensatie hebben ontvangen in het kader van de herstelregelingen. Ook de ouders die reeds compensatie hebben ontvangen, zowel in 2019 als 2020 zullen onder deze voorgestelde uitzondering vallen. Zij kunnen alsnog ook een beroep kunnen doen op deze uitzondering voor toeslagjaren 2020, 2021, 2022 en 2023 indien van toepassing.

De doelgroep voor de hier getoetste wijzigingen in de regeling betreft de compensatiebetalingen die dus de peildatum van het vermogen op 01-01-2020 en verder kunnen raken. Vanuit UHT is geschat dat de groep ouders waarbij deze betaling leidt tot een overschrijding van de vermogensgrens naar verwachting zo'n enkele honderden per jaar betreft. Dit betreft echter een ruwe schatting gebaseerd op de uitbetalingen die al zijn verricht.

2.1.2. Communicatie

De website (UHT) en de content op de dienstverleningskanalen dient te worden aangepast. De groep ouders die in 2019 en 2020 reeds een betaling heeft gehad, zal door de Persoonlijk Begeleider worden gewezen op het bestaan van deze regeling. Zij zullen ook een brief ontvangen met het formulier als bijlage.

2.1.3. Dienstverlening

Er zijn twee groepen gedupeerde ouders die een bedrag ontvangen in het kader van de herstelregelingen inzake kinderopvangtoeslag:

- a) een groep met toekomstige compensatiebetalingen
- b) een groep met reeds gedane compensatiebetalingen.

a) Toekomstige compensatie betalingen

De Persoonlijk Begeleider van de ouder moet hem wijzen op deze regeling, ondersteunt hem, zo nodig, bij het invullen van het formulier, en checkt in ieder geval of de ouder het formulier ingediend heeft. Dit betekent een uitbreiding van de werkzaamheden van de Persoonlijke Begeleider bij UHT.

De ouder zal een beschikking over de compensatiebetaling ontvangen. Bij deze beschikking kan geen aparte bijlage worden meegezonden. Ouders moeten daarom, tegelijk met de tegemoetkoming/schadevergoeding, geïnformeerd worden over het bestaan van deze regeling en het formulier als papieren bijlage aantreffen.

Omdat ook sprake is van kleine tegemoetkomingen/schadevergoedingen, is het voorstel om een ondergrens te stellen waarboven de ouder wel het formulier ontvangt, en waaronder niet. Deze ondergrens kan samen met bijvoorbeeld een ouderbelangenorganisatie worden bepaald.

b) Reeds gedane compensatiebetalingen

De compensatie uitgekeerd in een voorgaand jaar valt ook onder deze regeling. Die compensatie is relevant als vermogen voor de bepaling van de definitieve toekenning in dit jaar. De interactie en de communicatie richting de ouders moet daarom spoedig (nadat deze regelgeving is gepubliceerd) zijn ingericht en beschikbaar zijn. Daarnaast, moeten de ouders die dit jaar en vorig jaar een compensatie hebben ontvangen - vanuit zorgvuldigheid, menselijke maat en toekenningszekerheid - hierover per brief, en met het formulier als bijlage,

geïnformeerd worden. En de Persoonlijk Begeleider zal hen ook moeten wijzen op de regeling.

			
<i>Interactie burgers/bedrijven</i>		x	

2.2. Maakbaarheid systemen

De manier van aanvragen blijft hetzelfde: via een online FOL2 formulier (invullen en uitprinten) of via een formulier dat besteld kan worden bij de BelTel (Print on Demand).

2.2.1. Gegevens en AVG-aspecten

Er is geen sprake van het massaal extra inwinnen van gegevens. Betrokken personen kunnen een verzoek indienen dat zal worden beoordeeld. Aangezien het om betalingen vanuit Toeslagen zelf gaat zijn geen bewijsstukken nodig.

2.2.2. Massaal proces

Dit is een aanpassing in de Uitvoeringsregeling Awir in het kader van de herstelregeling Toeslagen. De wijzigingen in de Uitvoeringsregeling Awir hebben alleen impact op het toeslagenproces en raken CAP IH niet

Er van uitgaande dat het reeds bestaande proces van vermogensuitzonderingen wordt gevolgd heeft dit geen effect op de uitvoering van de massale productieprocessen van Toeslagen. Verder loopt dit proces nagenoeg handmatig.

Ten behoeve van dit handmatig proces, moeten instructies voor het proces bijzonder berekenen aangepast worden. Deze werkzaamheden zijn belegd bij procesinrichting/NGIV. Deze aanpassingen moeten ook in de keten (CAP en CFD) ingericht worden.

2.2.3. IV-aspecten

Het toeslagen verstrekkingen systeem (TVS) kent reeds meer uitzonderingen voor vermogens. Er dient een nieuwe uitzondering toegevoegd te worden. Een behandelaar kan het bijzonder vermogen opvoeren met een al bestaande startmelding. Diezelfde behandelaar kan direct ook het bijzonder vermogen laten stoppen 3 jaar na dato door een stopmelding op te voeren. Het toevoegen van 2 nieuwe uitzonderingen is alleen een configuratie-aanpassing in de PBT (2,5 dagen testwerk). Voor het bijwerken van de specificaties 5 dagen ontwerpwerk.

Voor het kunnen ontvangen, routeren en verwerken van een verzoek wordt 10 dagen geclaimd.

Randvoorwaarde daarbij is dat het bijzonder vermogen, wat nu wordt toegepast in zowel VT als DT beschikkingen, dan ook geldt voor dit deze nieuwe vermogensuitzondering.

Op basis van de analyse, de geschetste uitgangspunten en randvoorwaarde en de aannames gaan we uit van de volgende oplossingsrichting en impact in dagen en euro's.

Verwachte aanpassingen	Impact in IV-dagen	Impact in € (€ 836 per dag)
IBS Toeslagen	17,5	14630
Totaal		

2.2.3. Bestuurlijke informatie

Deze soorten verzoeken in TVS worden toegevoegd binnen het bestaande proces bijzonder berekenen. Daarmee kunnen ze worden meegenomen worden in de (reguliere levering van) bestuurlijke informatie.

			
<i>Maakbaarheid systemen</i>			x
<i>Beslag portfolio:</i>	Beperkt/Inpasbaar		

2.3. Handhaafbaarheid

Per verzoek is zo'n 2 uur gemoeid. Ervan uitgaande dat de aantallen beperkt zijn tot circa 250 op jaarbasis, is naar verwachting 0,4 FTE benodigd. Mochten de aantallen aanzienlijk hoger uitvallen, dan vormt dit een risico voor de behandeltermijnen.

2.3.1. Handhavingsstrategie

Deze regeling leidt niet tot problemen of risico's in de handhaving. Wel moet ervoor worden gezorgd dat in de systemen de maatregel na 3 jaar weer wordt opgeheven. Dit dient handmatig te gebeuren.

			
<i>Handhaafbaarheid</i>			x

2.4. Fraudebestendigheid

Niet van toepassing. Deze regeling is van toepassing op ontvangers van een financiële bijdrage in het kader van herstelregelingen inzake kinderopvangtoeslag vanuit de Belastingdienst zelf. Deze ouders zijn of worden te zijner tijd bekend en moeten zelf een verzoek indienen dat wordt beoordeeld door Toeslagen.

			
<i>Fraudebestendigheid</i>		nvt	

2.4. Bijdrage complexiteitsreductie

Er wordt een uitzondering toegevoegd aan een bestaand proces. Het proces zelf blijft hetzelfde.

			
<i>Bijdrage complexiteitsreductie</i>		x	

2.5. *Risico procesverstoringen*

Hoewel sprake is van een nagenoeg volledig handmatig proces, is het risico op verstoringen klein, omdat de aantallen behapbaar zijn

<i>Risico procesverstoringen:</i>	groot / gemiddeld / klein
-----------------------------------	----------------------------------

2.6. Uitvoeringskosten en personele gevolgen

Toelichting: dubbelklikken om te wijzigen, indien extra regels nodig zijn in tabel, verzoek aan uitvoeringstoets@minfin.nl

2.6.1. Voorziene dekking uitvoeringskosten

Deze maatregel wordt gedekt binnen de bestaande budgettaire kaders van Toeslagen.

2.7. Overige aspecten (juridisch en specials)

Indien de geschatte aantallen hoger uitvallen, dan brengt dit risico's met zich mee voor de doorlooptermijnen.

Er is een aantal aanpassingen nodig in het opleidingsmateriaal, de behandelvoorschriften, en de kennisbank en medewerkers dienen te worden geïnstrueerd. Hiervoor zijn 30 dagen benodigd

2.8. Invoeringsmoment

Invoering mogelijk per:	01 – 01 – 2021
-------------------------	----------------

2.8. Eindoordeel

<u>Eindoordeel:</u>	Uitvoerbaar
---------------------	-------------

2.Implementatie en vervolg

De keten Toeslagen

3.Samenvatting

Uitvoerbaar

<u>Impact:</u>	ingrijpend / middelgroot / beperkt
----------------	---

Artikel I (artikel 9quater van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Met het nieuwe artikel 9quater UR Awir treedt met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2020 een overgangsmaatregel in werking op basis waarvan een door de belanghebbende, zijn partner of een medebewoner ontvangen compensatie in 2019 op basis van de Compensatieregeling CAF 11 op verzoek van de belanghebbende buiten beschouwing wordt gelaten bij de toepassing van de vermogenstoetsen voor de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Dit verzoek moet, op grond van artikel 5a, onderdeel a, UR Awir, worden gedaan binnen vijf jaren na het verstrijken van het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft of, indien dit later is, binnen een jaar na de dagtekening van de beschikking tot toekenning van de toeslag over het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft. Een verzoek dat met betrekking tot een berekeningsjaar wordt gedaan, wordt geacht mede te zijn gedaan voor de volgende berekeningsjaren waarvoor het verzoek kan worden gedaan. De meeste belanghebbenden in de CAF 11-zaak hebben een compensatie ontvangen in 2019. Dit betekent dat het verzoek in dat geval kan zien op een berekeningsjaar vanaf 2020, en dat het verzoek wordt geacht mede te zijn gedaan voor de daaropvolgende berekeningsjaren tot en met 2022.

Artikel II

Artikel II, onderdeel A (artikel 9quater van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Ingevolge artikel I wordt artikel 9quater UR Awir ingevoerd als een overgangsmaatregel op basis waarvan een door de belanghebbende, zijn partner of een medebewoner ontvangen compensatie op basis van de Compensatieregeling CAF 11 op verzoek van de belanghebbende buiten beschouwing wordt gelaten bij de toepassing van de vermogenstoetsen voor de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Met de in artikel II, onderdeel A, opgenomen wijziging van artikel 9quater, eerste lid, UR Awir worden de onderstaande herstelregelingen toegevoegd aan de overgangsmaatregel. Een belanghebbende die zelf, of waarvan de partner of medebewoner, op basis van de volgende regelingen een bedrag heeft ontvangen in het kader van herstel inzake kinderopvangtoeslag kan een verzoek indienen om dit bedrag buiten beschouwing te laten bij de toepassing van de vermogenstoetsen voor de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget:

- een toegekende compensatie, extra compensatie, aanvullende compensatie voor de werkelijke schade of een extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade als bedoeld in het Besluit Compensatieregeling CAF 11 of vergelijkbare (CAF-)zaken;
- een matiging of herziening van een terugvorderingsbeschikking kinderopvangtoeslag die uiterlijk op 23 oktober 2019 onherroepelijk is geworden op grond van onderdeel 2.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen;
- een herziening van een toekenningsbeschikking die uiterlijk op 23 oktober 2019 onherroepelijk is geworden of een toegekende kinderopvangtoeslag

over een berekeningsjaar dat ligt voor 2019 op grond van onderdeel 3.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen;

- een toegekende hardheidstegemoetkoming als bedoeld in artikel 49, eerste lid, van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir);
- een toegekende bijzondere tegemoetkoming als bedoeld in artikel 49a Awir;
- een toegekende compensatie als bedoeld in artikel 49b, eerste lid, Awir; en
- een toegekende O/GS-tegemoetkoming als bedoeld in artikel 49c Awir.

De herstelregelingen die voorzien in de matiging of herziening gaan om beschikkingen kinderopvangtoeslag die uiterlijk op 23 oktober 2019 onherroepelijk zijn geworden. Op basis van twee uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is het vanaf 24 oktober 2019 namelijk mogelijk om:

- proportioneel kinderopvangtoeslag toe te kennen, waardoor ouders niet meer hun gehele kinderopvangtoeslag verliezen doordat een betaling van de kosten voor de kinderopvang niet aangetoond kan worden; en
- terugvorderingen te matigen.

Het verzoek moet, in lijn met artikel 5a, onderdeel a, UR Awir, worden gedaan binnen vijf jaren na het verstrijken van het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft of, indien dit later is, binnen een jaar na de dagtekening van de beschikking tot toekenning van de desbetreffende toeslag over het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft. Een verzoek dat met betrekking tot een berekeningsjaar wordt gedaan, wordt geacht mede te zijn gedaan voor de volgende berekeningsjaren waarvoor het verzoek kan worden gedaan. Indien een bedrag in het kader van de herstelregelingen (zoals compensaties/tegemoetkomingen/herzieningen) bijvoorbeeld wordt ontvangen in 2020 en het verzoek ziet op het jaar 2021, dan wordt het verzoek dus geacht mede te zijn gedaan voor de berekeningsjaren 2022 en 2023. Het verzoek kan enkel betrekking hebben op een of meerdere van de drie berekeningsjaren die volgen op het berekeningsjaar waarin een bedrag in het kader van de herstelregelingen wordt ontvangen. Als een belanghebbende in meerdere jaren een beschikking ontvangt in het kader van de herstelregelingen inzake de kinderopvangtoeslag die leidt tot een vermogenstoename, dan geldt de periode van drie jaar waarin een vermogenstoetsuitzondering toegepast kan worden voor elke beschikking afzonderlijk.

Artikel III (inwerkingtredingsbepaling)

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de regeling en de terugwerkende kracht voor artikel I.